

แนะนำหนังสือ : นางสาวอภิษฎา ศรีทอง

ชื่อหนังสือ	ความหมาย ปลายทาง Angun@Japan	
ผู้เขียน	สุธารัตน์ เทียรจักร	
สำนักพิมพ์	-	
ปีที่พิมพ์	ปี 2562	พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนมีนาคม พิมพ์ครั้งที่ 2 เดือนกันยายน
จำนวนหน้า	200 หน้า พร้อมภาพประกอบทั้งสีและขาวดำ	
ราคา	250 บาท	
ประเภทหนังสือ	บันทึก	

แนวคิดการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ เป็นเรื่องที่คนพิการไทยเริ่มเรียนรู้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา ถือเป็นแนวคิดที่ทำให้คนพิการมีอิสระทางความคิด มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเลือกตัดสินใจในการดำเนินชีวิตได้ตามศักยภาพของตนเองได้ ทั้งในส่วนของการสร้างเสริมทัศนคติของคนพิการและครอบครัวที่จะต้องมีความเชื่อมั่นว่าคนพิการสามารถใช้ชีวิตได้ด้วยตนเองตามศักยภาพ และในส่วนของการนำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติจริงที่ทุกภาคส่วนจะต้องมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ บริการ และการช่วยเหลือตามความจำเป็น เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงการใช้งานหรือบริการต่าง ๆ ที่ตนเองต้องการได้อย่างสมเหตุสมผล

หนังสือเรื่อง ความหมาย ปลายทาง Angun@Japan เขียนโดยผู้เขียนที่เป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว ไม่สามารถเดินได้ ใช้ชีวิตอยู่บนรถเข็นหลังจากประสบอุบัติเหตุตั้งแต่อายุ 13 ปี ส่งผลให้กระดูกสันหลังบริเวณคอข้อที่ 6 เคลื่อนทับเส้นประสาทไขสันหลังขาด ร่างกายส่วนล่างจึงไม่มีความรู้สึก และไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ ผู้เขียนได้เล่าเรื่องราวบันทึกการเดินทางท่องเที่ยวประเทศญี่ปุ่น จำนวนทั้งหมด 20 บท มีบทเด่น 2 - 3 บทด้วยกัน ซึ่งในทุก ๆ บทนั้น ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงแนวคิด มุมมอง และทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับการใช้ชีวิตได้อย่างดีเยี่ยม นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการเดินทางไปตามความฝันที่อยากจะไปเที่ยวต่างประเทศด้วยตัวเองซักครั้งของบุคคลที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความกล้าหาญอย่างมากนั้น ในที่สุดเธอก็พาตัวเองผ่านมาได้ และกลับมาเล่าประสบการณ์ที่ได้รับมาผ่านตัวหนังสือ แต่เป็นการเล่าให้เห็นภาพในบริบทที่แตกต่างจากหนังสือเดินทางทั่ว ๆ ไปที่ผู้อ่านได้เคยอ่านมา เนื่องจากความโดดเด่นของหนังสือเล่มนี้คือการทำให้เห็นภาพของการดำรงชีวิตอิสระของคนทุกคน รวมไปถึงคนพิการในประเทศญี่ปุ่น ดังตัวอย่างการเล่าเรื่องราวประสบการณ์ในการเดินทางที่ต้องอาศัยสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสำหรับคนพิการ ที่ทำสามารถเข้าถึงการใช้งานระบบและการให้บริการต่าง ๆ ภายในประเทศญี่ปุ่นได้ไม่ต่างจากคนทั่วไป

ผู้เขียนได้กล่าวถึงความสะดวกสบายของตนเองในการใช้วีลแชร์เพื่อเคลื่อนย้ายตนเองไปในที่ต่าง ๆ ในประเทศญี่ปุ่น ว่าถือเป็นอีกหนึ่งในความประทับใจที่ได้ใช้งานพื้นถนนและพื้นทางเดินที่ราบเรียบต่อกันอย่าง ไม่มีขั้นขึ้นขึ้นมาทำให้ล้อวีลแชร์สะดุด ทั้งในตัวเมืองและเมืองท่องเที่ยวที่อยู่นอกนั้นก็มีการทำทางเดินด้วยมาตรฐานเดียวกัน หากมีทางต่างระดับแม้จะเป็นพื้นที่ต่างระดับเพียงไม่กี่นิ้วก็จะมีการทำทางลาดเอาไว้โดยตลอด และจากการสังเกตของผู้เขียนในเรื่องทางเดินเท่านั้นก็ทำให้ได้พบว่าการอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเห็นที่ประเทศญี่ปุ่นนั้น มีการใช้สัญลักษณ์บนพื้นทางเดินที่มีทั้งภายนอกและต่อเนื่องไปจนถึงในอาคารด้วย ซึ่งผู้เขียนก็มักจะใช้วิธีการเดินทางตามสัญลักษณ์นี้ในการไปในสถานที่ต่าง ๆ เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ความกังวลใจของผู้เขียนเกี่ยวกับการขึ้นรถไฟของคนพิการที่นั่งวีลแชร์นั้น ก็ไม่ใช่สิ่งที่เคยคิดไว้ ทว่ากลับรู้สึกดีที่แต่ละขบวนรถไฟนั้นมีพื้นที่รองรับสำหรับวีลแชร์เสมอ ทำให้ผู้เขียนกลายเป็นผู้โดยสารที่มีสิทธิของวีลแชร์ จนผู้เขียนถึงกับนิยามว่าสิ่งนี้คือ “แต้มความสุข” นอกเหนือจากความช่วยเหลือที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ที่คอยให้บริการอำนวยความสะดวกในการเดินทางเข้าและออกจากขบวนรถไฟ โดยการใช้เส้นทางลาดสำหรับล้อเข็นบนรถไฟฟ้านี้ในสถานีต้นทางและปลายทางที่มีการประสานงานกันอย่างดี ตลอดจนการบอกเล่าประสบการณ์ในการใช้ลิฟต์บันได (Stairlift) ที่ถูกพบไว้ตรงราวบันได ซึ่งมีเจ้าหน้าที่คอยให้บริการเปิดเครื่องให้ทางออกเพื่อให้วีลแชร์เข้าไปอยู่ด้านในตัวเครื่อง และกดปุ่มบังคับให้เครื่องเลื่อนขึ้นไปตามบันไดไปยังสถานีรถไฟ และถึงแม้ว่าการช่วยอำนวยความสะดวกของลิฟต์บันไดนี้จะป็นเรื่องปกติของเจ้าหน้าที่ที่จะให้บริการคนพิการด้วยลิฟต์บันไดนี้ในทุก ๆ วัน แต่กลับกลายเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างความตื่นเต้นและประทับใจให้กับผู้เขียนมาก ๆ โดยผู้เขียนได้กล่าวถึงความประทับใจในครั้งนี้ว่า “...ด้วยร่างกายที่ไม่สามารถขยับก้าวเดินต้องใช้วีลแชร์เคลื่อนที่ การขึ้นบันไดจึงเป็นข้อจำกัดที่ต้องไปใช้ลิฟต์ หรือมีคนช่วยอุ้มแทน หรือแม้แต่การยอมแพ้ อยู่ที่ชั้นล่าง อย่างทำใจกับสิ่งที่ตัวเองเป็น แล้วพอ

มาอยู่ที่ญี่ปุ่น ในสถานที่สำคัญ ๆ และมีคนหลากหลายที่จำเป็นจะต้องเข้าถึงเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นคนพิการใช้วีลแชร์ หรือคนตาบอด หูหนวก หรือคนที่มีร่างกายพิเศษ ต่างจากคนปกติ ฉันมักจะเจอสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ออให้เราไปด้วยกันเสมอ เช่น Hibiya Station ที่ฉันไม่รู้ด้วยความเป็นสถานีเก่าหรือเพราะมีส่วนทางเชื่อมไปยังชั้นต่าง ๆ ที่มีอยู่มาก แต่พอไม่มีลิฟต์แล้วทางเดินที่เป็นบันไดจึงมีเครื่องนี้ไว้ช่วยให้ผู้ใช้วีลแชร์ขึ้นลงได้ นั่นก็ทำให้ฉันรู้สึกดีใจและเอ่ยคำ “ขอบคุณ...”

ทุกถ้อยคำที่ร้อยเรียงเป็นตัวอักษรนั้นล้วนเต็มเปี่ยมไปด้วยความหมาย ที่ชวนให้ติดตาม หากใครได้อ่านก็จะรู้สึกว่ามีอารมณ์ร่วมไปกับเรื่องราวเหล่านั้น โดยอารมณ์ที่มีร่วมกันกับผู้เขียนมากที่สุดคือความรู้สึกสงสัยปะปนไปกับความรู้สึก ทำทายตลอดการเดินทางด้วยรถเข็นคนพิการ เช่นในตอนหนึ่งที่เธอได้เล่าถึงการเข้าไปใช้บริการกระเช้าลอยฟ้าเพื่อขึ้นไปยังสถานี Gondola ในการเดินทาง ไปสัมผัสหิมะบนสถานที่เล่นหิมะบนภูเขา โดยที่หลังจากซื้อตั๋วแล้วผู้เขียนก็พบกับ สิ่งที่ไม่คาดคิดเอาไว้เลย ก็คือการที่ผู้เขียนไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลของขนาดกระเช้า ว่ามีขนาดกว้างพอสำหรับวีลแชร์หรือไม่ แต่ด้วยความบังเอิญที่เรียกว่าความโชคดี ที่ขนาดวีลแชร์นั้นพอดีกับความจุของกระเช้า ร่วมกับการช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ อย่างมืออาชีพ จึงทำให้ผู้เขียนสามารถขึ้นไปนั่งบนกระเช้าพร้อมวีลแชร์ได้ไม่ยากนัก จนในที่สุดก็สามารถพาตัวเองไปได้ถึงจุดหมายปลายทางแห่งความฝัน ณ ลานหิมะ แห่งนี้ แม้ว่าร่างกายจะต้องเผชิญกับความหนาวเหน็บและความยากลำบากในการเคลื่อนที่ของล้อวีลแชร์ท่ามกลางหิมะก็ตาม ซึ่งเป็นหนึ่งในเรื่องราวระหว่างการเดินทางที่ผู้เขียนได้เล่าตลอดถึงการฝ่าฟันอุปสรรคในหลากหลายรูปแบบที่ บางครั้งก็ทำให้รู้สึกเหนื่อยล้า และเกือบจะทำให้ถอดใจไปได้ง่าย ๆ แต่ผู้เขียนก็ได้ แสดงให้เห็นถึงพลังความมุ่งมั่นจากภายในที่ทำให้สามารถก้าวเดินตามความฝัน ด้วยกำลังใจของสมองและหัวใจ ทดแทนกำลังใจจากขาทั้งสองข้าง และเก็บเกี่ยว ความรู้สึกระหว่างทางที่จะไปตามความฝันด้วยประสาทการรับรู้ทุกช่องทาง ทุกส่วนเท่าที่เธอมีเหลืออยู่ และเป็นส่วนที่สามารถใช้การได้ ผู้เขียนได้ลงมือทำ ในสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ สนใจ และถนัด ด้วยความมุ่งมั่นแม้จะมีอุปสรรคมากมาย

ไม่ว่าจะเป็นการพาตัวเองไปดำน้ำในทะเล หรือการเป็นนักเขียน ซึ่งเธอก็สามารถ
ทำได้ดีราวกับว่าไม่มีสิ่งใดในโลกนี้ที่จะสามารถขัดขวาง หรือทำให้เธอท้อถอยถอดใจ
ไปจากสิ่งที่เธอเรียกว่า ‘ความฝัน’ ของเธอได้

ในภาพรวม หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่อ่านง่าย ใช้ภาษาตรงไปตรงมา
และเป็นหนังสือที่สามารถสร้างกำลังใจในการใช้ชีวิตสำหรับคนพิการ และคนทั่วไป
ได้เช่นกัน ปลายทางของหนังสือเล่มนี้ยังไม่ได้สิ้นสุดลงเพียงแค่การจบเรื่องเล่า
เกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเทศญี่ปุ่นของผู้เขียนเท่านั้น ทว่าการเดินทางที่เพิ่ง
ถูกถ่ายทอดลงไปหนังสือเล่มนี้ก็กลับกลายเป็นสิ่งที่เรียกว่า “แรงผลักดัน” ที่มี
ความหมายสำหรับผู้เขียนที่จะเก็บไว้บอกตัวเองจนกว่าจะมีการเดินทางครั้งใหม่
เกิดขึ้น